

JAARVERSLAG OVER HET 52e VERENIGINGSJAAR 2020 van de GESCHIEDKUNDIGE KRING VAN STAD EN LAND VAN BERGEN OP ZOOM

Vereniging

Op 16 november 1967 namen enkele inwoners van Bergen op Zoom het initiatief tot het oprichten van de vereniging "Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom".

De oprichting vond plaats op 1 januari 1968, waarna de notariële akte is verleden door Notaris P.C. Molenaar te Bergen op Zoom. Koninklijke goedkeuring van de statuten verkreeg de vereniging op 15 maart 1971. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 21 juni 1996, verleden door Notaris J.J. Bakker te Bergen op Zoom. Onder nummer 40280920 staat de Kring ingeschreven in het register van de Kamer van Koophandel te Breda.

Bestuur

Samenstelling van het bestuur op 1 januari 2020:

Voorzitter: de heer Koert Damveld
Secretaris: de heer Sjef de Wit
Penningmeester: de heer Jos van Rijn
Leden: mevrouw Flores Remijn, de heer Rob Franssen, de heer Klaas Plompen
de heer Marc van der Steen en de heer Jan Hopstaken

Op 30 september hebben de aanwezige leden ingestemd met de volgende bestuursamenstelling:

Voorzitter: de heer Koert Damveld
Secretaris: de heer Sjef de Wit
Penningmeester: de heer Jos van Rijn per 1 januari 2021 de heer Frans van den Berg
Leden: mevrouw Flores Remijn, de heer Klaas Plompen, de heer Laurijs Weyts,
de heer Jan Hopstaken, mevrouw Elvira Adriaansen de heer Rob Franssen

Alle bestuursleden zijn vrijwilligers en ontvangen geen enkele vergoeding voor hun werkzaamheden binnen de Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom.

Leden

Ereleden in 2020: Dr. W.A. van Ham (erelid sinds 24 april 1995, hij is overleden op 3 juni 2020)

Aantal leden:	Per 1 januari 2020	Per 31 december 2020
Ereleden	1	0
Leden	1195	1208
Kroonleden	6	6

Vergaderingen

De Algemene Ledenvergadering werd gehouden op woensdag 30 september 2020 in de Ontmoetingskerk te Bergen op Zoom. In het jaar 2020 werden 8 bestuursvergaderingen gehouden, dit heeft alles te maken met het uitvallen en/ of verplaatsen van bestuursvergaderingen i.v.m. covid-19.

Werkzaamheden bestuur en activiteiten

Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering stond gepland voor april 2020, maar moest uitgesteld worden, uiteindelijk werd deze gehouden op 30 september 2020 in de Ontmoetingskerk.

De presentielijst werd maar getekend door 24 personen, inclusief de bestuursleden. Op dit moment mochten er niet meer dan 30 personen bij elkaar komen vanwege covid-19.

Tijdens het huishoudelijk gedeelte van de vergadering werden, zoals gebruikelijk, o.a. de volgende punten besproken: activiteiten, financieel verslag 2019 en de begroting 2021.

De volgende activiteiten werden georganiseerd of stonden gepland:

- Hofzaallezingen

In de maand maart 2020 is door de werkgroep Hofzaallezingen weer een reeks van vier lezingen over de cultuurhistorie rond Bergen op Zoom georganiseerd. In de werkgroep Hofzaallezingen werkt de Geschiedkundige Kring samen met Het Markiezenhof, het West-Brabants Archief en de Heemkundekring Halchterth.

Onderwerpen waren:

- 03 maart 2020: De Bourgondische hofcultuur in Bergen op Zoom door Marion Boers
- 10 maart 2020: Keldermans te paard: reizende architecten in de late Middeleeuwen door Merlijn Hurx
- 17 maart 2020: Doe wat nodig is voor het behoud v.d. inkomst – (1567-1576) confiscatie van Bergen op Zoom door Joey Spijkers
- 24 maart 2020: Kwade tijden en vluchtelingen (in de 16^e eeuw) door Carine Sarvaas Wytma

De lezingen waren binnen enkele uren helemaal uitverkocht. In maart dook er een ongewenste gast op 'covid-19' en hierdoor werden de twee laatste lezing allereerst verplaatst naar later dat jaar, maar uiteindelijk moesten ze doorgeschoven worden naar 23 februari 2021 en 20 april 2021.

- Geschiedenisquiz

De 16^e quiz stond gepland voor 3 april in de Stoelemat. Ook dit kon door covid-19 geen doorgang vinden, werd verplaatst naar april 2021, is ondertussen doorgeschoven naar september 2021.

- Jaarlijkse Ledenexcursie:

De jaarexcursie was gepland voor 5 september naar Doornik, de werkgroep heeft moeten besluiten om deze af te gelasten en bekijkt volgend jaar of het alsnog mogelijk is naar deze locatie.

- Stadsexcursie

Op zondag 20 september hebben wij een wandeling gemaakt door Bergen op Zoom en bezoekjes gebracht aan plaatsen waar de Vrijmetselarij heeft gedomicilieerd. Afsluiting vond plaats in het Vrijmetselarijshuis in de Engelsestraat (onder strikte voorwaarden en in kleine groepjes).

- Vrijwilligersbijeenkomst

Het bestuur heeft al vrij vroeg beslist om voor 2020 geen vrijwilligersbijeenkomst te plannen, mede door covid-19 en alle programma onderdelen die door geschoven moesten worden.

- Boekpresentatie/ ledengeschenk 2020

Op 28 november werd het boek Jan IV van Bergen ten doop gehouden in zeer kleine kring, door alle maatregelen m.b.t. covid-19. Aanwezig waren vooral de schrijvers o.a. Bart van Eekelen, Joey Spijkers, Yolande Kortlever en Nic Grosfeld. Het eerste exemplaar werd overhandigd aan Cees Meyer (directeur Markiezenhof) en het tweede exemplaar aan Nic Grosfeld, die door zijn bijdrage een lang gekoesterde wens zag uitkomen.

Commissie Kascontrole

De commissie bestond uit de heren S. Withagen, W. van den Boom en P. van den Ouden
Deze commissie heeft op 5 maart 2020 de financiële stukken over het boekjaar 2019 gecontroleerd.

Redactie Waterschans

De *Waterschans* is in 2020 vier keer uitgekomen en was voor niet-leden te koop in de plaatselijke boekhandel. De eerste twee nummers kwamen tot stand onder verantwoording van het bestuur met de hulp van enkele oud-redactieleden onder leiding van Jos van Rijn als tijdelijk hoofdredacteur. In september werd de nieuwe huisstijl van de Geschiedkundige Kring ingevoerd en verschenen ook de laatste twee nummers van de *Waterschans* in nieuwe stijl. Vanaf dat moment trad ook een nieuwe redactie aan onder leiding van hoofdredacteur Jan van de Kastele. De overige redactieleden waren Henk Boot, Koert Damveld, Piet Oosthoek (eindredactie), Cees Vanweesenbeeck (adviseur), Corné de Weert (fotografie) en Laurijs Weyts (website). Teneinde een goede afstemming te hebben tussen *Waterschans* en website maakt de voorzitter van de werkgroep website voortaan deel uit van de redactie van de *Waterschans*.

Werkgroep Boeken

De werkgroep boeken – die bestaat uit Willem Vermeulen, Gertrude van Roode, Jan Voorluijs, Elvira Adriaansen en Marc van der Steen – is gestart met de voorbereidingen voor het ledengeschenk 2022. Onder de voorlopige werktitel: ‘Canon van Bergen’ gaat men samen met de docenten van de School voor Geschiedenis aan de slag om het Ledengeschenk verder vorm te geven. Bij de voorbereiding en uitwerking is ook Yolande Kortlever als stadshistoricus aangeschoven.

Werkgroep School voor Geschiedenis

De organisatie van de school is in handen van de Werkgroep School voor Geschiedenis onder leiding van bestuurslid Jan Hopstaken. In 2020 bestond de werkgroep uit: Peter van Dijk, Hilde van den IJssel, Klaas Plompen, Flores Remijn, Ies Telkamp, Ria Weyts en Frans Witjes. Yolande Kortlever is adviseur van de werkgroep. Naast de werkgroepsleden helpen Onno Bakker, Johan van Geel en Fredo Leclou mee om de cursusavonden in goede banen te leiden.

De School voor Geschiedenis was op 23 september 2019 gestart met het tiende schooljaar. Voor het cursusjaar 2019-2020 hadden zich 219 cursisten aangemeld: 50 voor het eerste jaar, 39 voor het tweede jaar en 130 cursisten die zich voor één of meerdere modules hebben ingeschreven.

Het schooljaar 2019- 2020 is op 16 maart 2020 stopgezet. Alle basis- en middelbare scholen zijn door het Kabinet, vanwege de corona uitbraak, met ingang van die datum gesloten. In augustus zijn de scholen weer geopend en was het mogelijk de laatste lessen van het schooljaar 2019-2020 te geven en werd op 26 september het tiende schooljaar afgesloten.

Vanwege de coronacrisis is de jaarlijkse Open Avond afgelast, evenals de op 29 mei geplande lustrumbijeenkomst in het kader van 10 jaar School voor Geschiedenis. Voor deze avond was Bart van Loo uitgenodigd (schrijver van o.a. De Bourgondiërs). De werkgroep wil op een later tijdstip een bijzondere bijeenkomst organiseren om alsnog stil te staan bij het 10-jarig bestaan. We hopen dat dit in 2021 mogelijk zal zijn.

Voor het schooljaar 2020-2021 zijn niet of nauwelijks pr-activiteiten ontplooid. Het aantal inschrijvingen is om die reden lager dan het vorige schooljaar. Daarnaast speelt dat een aantal cursisten heeft aangegeven de ontwikkelingen met betrekking tot de coronacrisis te willen afwachten. Desondanks hebben 34 cursisten zich aangemeld voor het eerste jaar, 40 cursisten voor het tweede jaar en 107 cursisten hebben aangegeven een of meerdere modules te willen volgen.

Het 11de jaar van de School voor Geschiedenis is op 28 september van start gegaan. Na deze eerste les moest de school wederom stoppen. In verband met de coronacrisis zijn bijeenkomsten van meer dan 30 personen door een besluit van het Kabinet, op advies van het RIVM, vanaf 29 september niet meer toegestaan. Omdat ook per 16 december de basis- en middelbare scholen opnieuw moesten sluiten, werd duidelijk dat een hernieuwde start van dit schooljaar, zelfs met een aangepast rooster niet haalbaar meer was.

Websiteredactie

De website van de Kring is in 2020 net als de *Waterschans* gewijzigd in de nieuwe huisstijl. De bestaande artikelen zijn daarbij gewoon toegankelijk gebleven. Als extra is een rechtstreekse zoekfunctie in het hoofdmenu ondergebracht.

Het aantal bezoekers van de website blijft vrij stabiel op 200 bezoekers per week; dat zou gezien het aantal leden dat de Kring kent, nog een stuk hoger kunnen worden. Bij het verschijnen van een nieuwsbrief schiet het bezoekersaantal weliswaar kortstondig omhoog, maar een echte groei in het aantal bezoekers levert dat (nog) niet op.

Behalve de actualiteitenpagina's kent de 'winkel' een bijna gelijkblijvende belangstelling; veel als gevolg van het (voortdurend) groeiend aanbod aan kosteloos beschikbaar gestelde digitale publicaties.

De website levert hiermee een behoorlijke bijdrage aan de doelstelling van de Geschiedkundige Kring: het verbreiden van kennis over de geschiedenis van Stad en Land van Bergen op Zoom.

In het verslagjaar zijn minder verslagen dan de laatste jaren gebruikelijk op de website geplaatst. Dit is enerzijds een gevolg van het ontbreken van relevante activiteiten in de stad, maar ook van de (te geringe)

omvang van het huidige redactieteam. Werving onder de leden leidde aanvankelijk tot één zeer geschikte kandidaat, die helaas door persoonlijke omstandigheden weer moest afhaken. Middels en regelmatig(er) verschijnende nieuwsbrief kan de band tussen de Kring en haar leden verder worden aangehaald. De website zal gezien de ervaringen daar onmiddellijk profijt van hebben.

Werkgroep Excursies

Voor 2020 had de werkgroep de afspraken voor een viertal excursies al gemaakt toen die door de covid-19 perikelen geannuleerd moesten worden, op één na. Dat was het bezoek in januari aan de tentoonstelling **Cyprus, Eiland in beweging** in het Rijksmuseum Van Oudheden(RMO) in Leiden. Het was een succes, het maximaal aantal leden had ervoor ingeschreven.

Bezoek in maart aan de tijdelijke tentoonstelling **Van Eyck, een optische revolutie** in Gent, moest daags voor de geplande datum abrupt worden afgezegd mede door het besluit dat de musea in België tot nader order zouden sluiten. Tot zover de zeer beperkte reis-activiteiten van de reiscommissie voor dit jaar.

Wellicht kunnen in 2021 de reizen weer worden hervat. De voorbereidingen daarvoor zijn in gang gezet. Ook werden de voorbereidingen opgestart om in 2021 de convocaties voor de reizen per email te gaan verzenden, indien gewenst. De leden zijn hierover in januari 2021 benaderd.

Het organiserend team van de werkgroep bestond in 2020 uit Ineke Winkel, Toon Demmers, Freek Huisman, Wally van den Boom.

Werkgroep Geschiedenisquiz

De werkgroep bestond in 2020 uit Ton van den Boom, Johan van Geel, Joost de Graauw, Laurijs Weyts, Cees Vanwesenbeeck en Frank Wierckx. De werkgroep staat borg voor de organisatie en de presentatie van de geschiedenisquiz. Twintig teams hadden zich al ingeschreven toen bestuur en werkgroep zich ten gevolge van de maatregelen ter beperking van het Corona virus moesten besluiten om af te zien van de voor 3 april 2020 geplande quiz. Besloten werd de quiz uit te stellen naar 18 september. Echter, reeds in juni bleek dit geen haalbare kaart en zagen we ons genoodzaakt tot verder uitstel, nu naar 16 april 2021. Dit betekende dat de versie 2020 van de geschiedenisquiz kwam te vervallen.

Werkgroep Industrieel Erfgoed

De Werkgroep Industrieel Erfgoed heeft als doel: *Het verspreiden van de kennis over, het bevorderen van het behoud van het industrieel erfgoed van de gemeente Bergen op Zoom en de belangstelling voor industrieel erfgoed levend houden.* Wij hebben deze nieuwe werkgroep binnen de organisatie van de Geschiedkundige Kring de tijd gegeven om de zaken van SIEB verder netjes af te werken.

Helaas is er door alle maatregelen rondom covid-19 geen ruimte geweest om met de werkgroep verder aan de slag te gaan en liggen een aantal ideeën nog te wachten op de plank tot het moment dat men weer kan vergaderen en kan starten met oppakken en uitwerken.

Overleg Cultuur Historische Organisaties Bergen op Zoom

Deelname aan het overleg met de lokale erfgoedorganisaties oftewel Cultuur Historische Organisaties (CHO) in de gemeente Bergen op Zoom werd ook in 2020 gecontinueerd, al was dit natuurlijk lastig.

Communicatie en publiciteit

Voor de communicatie met de leden maakt het bestuur o.a. gebruik van nieuwsbrieven via de mail en het verenigingsorgaan: *Waterschans*. Voor de algemene informatieverstrekking over de Geschiedkundige Kring worden de lokale media benaderd en wordt de website van de Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom www.geschiedkundigekringboz.nl gebruikt.

Tot slot

De Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom kijkt terug op een heel bijzonder of noem het 'raar' jaar waarin veel activiteiten verzet moesten worden of helemaal afgelast werden. Het bestuur dankt iedereen van harte voor zijn of haar bijdrage om een aantal zaken toch ten uitvoer te brengen.